

**ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЖИВАННЯ ВІДПОЧИВАЮЧИХ У
СІЛЬСЬКІЙ САДИБІ «ГОСТИННИЙ ДВІР»
У СЕЛІ БРАГА КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКОГО
РАЙОНУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ:**

учнівський проєкт

Виконавець:

Мігіліна Вероніка,

учениця Державного навчального закладу
«Подільський центр професійно-технічної освіти»,
професія «Майстер готельного обслуговування, адміністратор»

Керівник проєкту:

Дранічнікова Вікторія Анатоліївна,

викладач Державного навчального закладу
«Подільський центр професійно-технічної освіти»

e-mail: dranijnikova@gmail.com

Короткий опис

У представленому проекті розглядається створення бізнесу на здійснення послуг у сфері сільського туризму. На базі власного сільського будинку площею 150 м² і територією 12 соток буде організовано проживання відпочиваючих. Власники здійснюють послуги у вигляді розселення гостей, харчування, організації пішохідних та велосипедних прогулянок, екскурсій на човні історичними пам'ятками минулого.

Потенційними клієнтами можуть бути люди, які ведуть здоровий і активний спосіб життя, сімейні люди з дітьми до 12 років, які за відносно невеликі гроші бажають відпочити на природі; міські мешканці, учасники «турів вихідного дня», «тематичні» туристи, пенсіонери, студенти.

Бізнес розрахований на підприємливих мешканців туристичних міст і сіл – особливо для молоді з відповідною освітою. Проект спрямований на заохочення людей вести здоровий спосіб життя.

Визначення проблеми

Сільський зелений туризм – це саме той сектор економіки, який вимагає чималої уваги української молоді. Він потенційно може забезпечити значний внесок в економіку села у вигляді нових робочих місць, збільшення надходжень до сільських громад, поповнення державного бюджету через сплату податків.

Сьогодні, через складний економічний стан в країні, поширюється безробіття. Через постійний відтік молоді до великих міст занепадає соціальна інфраструктура. У результаті соціально-економічного занепаду села поглибилася демографічна криза. А це, в свою чергу, ставить під загрозу існування українського села.

Світова практика доводить, що в подоланні цих негативних тенденцій можуть допомогти несільськогосподарські види діяльності. Насамперед ті, котрі не вимагають державних капіталовкладень, а можуть задовольнятися використанням власного потенціалу: існуючих сільських територій, приватного житлового фонду, матеріального достатку.

Обґрунтування

Організація проживання відпочиваючих у сільському будинку безпосередньо в сім'ї надасть можливість глибше увійти в стиль сільського життя, познайомитися з новими людьми, пізнати цікаві звичаї, традиції української родини, взяти посильну участь у господарських роботах, харчуватися за одним столом тощо.

Власний будинок у селі, розташований на річці Дністер, дозволить родині вирішити цю проблему самостійно, не звертаючись до послуг туристичних фірм. Це дасть родині приблизно 25% прибутку. Причому велика частина цих коштів реінвестується в облаштування будинку, відновлення інтер'єру, створення умов для гостей.

Власні екологічно вирощені продукти заощаджують гроші на їхню закупівлю і служитимуть додатковою перевагою для відпочиваючих. Перевагою є те, що будинок розташований недалеко від міжнародної траси, поряд знаходиться історичний музей-заповідник «Хотинська фортеця».

Гості матимуть можливість відвідати історичні місця Хотинської битви 1684 року, здійснити пішохідні та велосипедні прогулянки до лісу, порибалити на річці, попрацювати на земельній ділянці. Сім'ї з дітьми зможуть відчути всі принади сільського життя: кудахкання курей, спів півнів рано-вранці, запахи сіна й парного молока. Для тих, хто не вмє сидіти без справи, роботи на подвір'ї завжди вистачить.

На превеликий жаль, у Хмельницькій області ще не досить розвинутий зелений туризм. Села Кам'янець-Подільського району занепадають, роботи у місті немає, молодь їде на заробітки за кордон. Сільський зелений туризм може вирішити соціально-економічні

проблеми села, передусім тому, що він розширює сферу зайнятості сільського населення, особливо жінок, і дає селянам додатковий заробіток; розширює можливості зайнятості сільського господаря не тільки у виробничій сфері, але й у сфері обслуговування. Окрім господарів, котрі надають послуги відпочиваючим, можуть отримати робочі місця мешканці села, які займаються народними промислами. Сільський туризм є одним з найбільш дешевих і доступних видів туристичного відпочинку для людей, що приїжджають з міста.

Переваги: мінімальні вкладення первісного капіталу (оскільки бізнес організовується на базі власної садиби); мінімум конкуренції (ця сфера діяльності слабо розвинута); ріст попиту на відпочинок у селі та на природі; низький рівень витрат; крім того, співвласники сільської садиби мають уміння та навички з професії «Майстер готельного обслуговування; адміністратор».

Детальна характеристика продукту (послуги) та його ринку

а) Детальний опис продукту (послуги)

Послуги поділяються на декілька видів:

1. *Розміщення відпочиваючих:* власними силами для гостей звільняють дві кімнати у будинку. Використовують наявне у будинку обладнання: меблі, постільну білизну, телевізор. Будинок має всі зручності: газове опалення, душ з гарячою водою, туалет, сауну, супутникове телебачення, Інтернет. Власники практично не витрачають кошти.

2. *Організація харчування:* сніданок, обід та вечеря з екологічно чистих та дешевих продуктів. Гостей пригощають виключно національними стравами. Доступне вегетаріанське меню.

3. *Організація екскурсій:* пішохідні та велосипедні прогулянки мальовничими ландшафтами, дарованими самою природою; екскурсії по історичним місцям Поділля, де проходили шляхи набігів турок і татар на Україну, тому тут залишилося безліч пам'яток оборонної архітектури, серед яких відомі Кам'янець-Подільська і Хотинська фортеці; екскурсії на човні через річку Дністер.

4. *Оренда туристичного обладнання:* велосипеди, човен.

5. *Додаткові послуги:* риболовля, сауна на дровах, мангал (самостійне приготування страв), користування альтанкою, крита парковка для авто з відеоспостереженням, послуги безкоштовного Інтернету та супутникового телебачення.

Для встановлення доцільності та конкурентоздатності створення садиби «Гостинний двір» проведено порівняння з аналогічним об'єктом сільського туризму агрооселі «На Дністрі у тьоті Тані», що знаходиться у селі Бабшин Кам'янець-Подільського району. Дослідження ринку послуг агрооселі у селі Бабшин дали змогу зробити висновки, що власники здають оселю подобово. Приміщення пропонуються невеликі, але оснащені всім необхідним для відпочинку. Суттєвим недоліком для відпочиваючих є те, що у літню пору року річка Дністер міліє саме у своєму руслі біля села Бабшин. Крім низької плати за житло, більшість клієнтів приваблює можливість повноцінно відпочивати в теплій домашній обстановці на березі річки. Дане дослідження дозволяє зробити висновок, що створення зеленої садиби

«Гостинний двір» в селі Брага Кам'янець-Подільського району є перспективним і буде привабливим для відпочиваючих своїм зручним місцем розташування відносно центра міста та історико-культурних пам'яток, привабливим українським дизайном, переліком послуг, що надаються гостям. Яскравою особливістю діяльності садиби «Гостинний двір» будуть також вечірні посиденьки біля вогнища з піснями та розповідями стародавніх легенд про Хотинську фортецю, відзначення свята врожаю, дегустація меду, прогулянки по лісу, збирання грибів та лісових ягід, прогулянки на човні.

б) Характеристика ринку:

клієнти: Потенційними клієнтами можуть бути мешканці м. Кам'янця-Подільського та Кам'янець-Подільського району, які ведуть здоровий і активний спосіб життя, сімейні люди з дітьми до 12 років, які за відносно невеликі гроші бажають відпочити на природі; молоді люди віком від 20-30 років – учасники «турів вихідного дня»; пенсіонери, які цікавляться історичними пам'ятками давнини – «тематичні» туристи; додатковими – населення суміжних регіонів, перш за все Чернівецької області та м. Хотин. Основними мотивами для вибору відпочинку в зеленій садибі «Гостинний двір» є: помірковані ціни, особливо у порівнянні з іншими пропозиціями відпочинку; сформований стереотип відпочинку в сільській місцевості для певної категорії людей незалежно від заможності та наявності коштів; необхідність оздоровлення в даних кліматичних умовах, рекомендованих лікарем; близькість до природи і можливість проводити більше часу на свіжому повітрі в лісі чи на березі річки; можливість харчуватися екологічно чистими і дешевими продуктами; можливість долучитися до сільськогосподарських робіт у своє задоволення; «втеча» від міської тісняви та стресів; неформальне спілкування; нові враження та пригоди.

конкуренти: У Хмельницькій області надають послуги у сфері сільського туризму 62 агрооселі. Найбільшого розвитку зелений туризм набув у Кам'янець-Подільському – 52 агрооселі. Наприклад, «Медова хата» в Кам'янець-Подільському районі розташована в 6 км від міста, поруч – невеликий ліс. Лісова прохолода, домашній затишок, тиша та п'янке солодке повітря – приблизно так можна змалювати атмосферу, що притаманна при відвідуванні садиби. Агрооселя «На Дністрі у тьоті Тані» розташована у селі Бабшин. Окрім чудової природи дає можливість відвідати Хотинську та Кам'янець-Подільську фортеці по водному та автомобільних шляхах. Подібні агрооселі у селах Сокіл «Зелена миля», Устя «Тарас Бульба», «Солов'їний гай», Межигір – «Пілігрим» та ін. Зелений туризм став для одних мешканців цих сіл способом виживання, а для інших непоганим додатковим заробітком. Незважаючи на позитивні моменти, існує багато проблем: низький рівень сервісного обслуговування, багато хто з власників садиб здає кімнати подобово без харчування або з одним сніданком; є потреба у робітничих кадрах, які мають відповідну освіту; одночасно на території садиби можуть бути заселені 2-3 сім'ї з дітьми, що не завжди задовольняє клієнтів старшого віку. На відміну від конкурентів, зелена садиба «Гостинний двір» розраховує приймати, певний час, одну сім'ю з дітьми або сімейну пару пенсіонерів чи групу молодих людей (до 5 осіб). Затишок, комфортні умови, смачна кухня та розваги – це є пріоритетом відпочинку у «Гостинному дворі».

Промування і реклама

При створенні іміджу зеленої садиби «Гостинний двір» основною метою є забезпечення оптимального поєднання ціни і якості продукції туристичних послуг. Якість кінцевого продукту буде досягнута за рахунок використання натуральної сировини місцевого виробництва, додаткового сервісу, обслуговування висококваліфікованим персоналом. Перевагами є відсутність витрат на підготовку персоналу. Садиба буде приймати гостей у вихідні дні та влітку.

Ринкові можливості та ціноутворення садиби визначаються кількістю клієнтів: одночасно садиба може приймати від 3-5 клієнтів. Разом з тим, ціноутворення проводимо з огляду на малозабезпечені групи населення: сім'ї з дітьми, пенсіонери, студенти. Одне місце коштуватиме близько 70-80 грн на добу. Плануємо, на відміну від конкурентів, за рахунок зниження ціни та якості обслуговування, привернути увагу клієнтів. Успіх у конкуренції можуть створити: комфортабельні умови проживання, пропозиція готових турів, можливість замовити тури від 2-х днів. З'являється можливість короткочасної відпустки, поїздки на

вихідні за місто. Суттєвою перевагою є те, що по сусідству немає конкурентів, окупність може бути вже через 4-6 місяців. З метою підвищення конкурентоздатності, на наш погляд, необхідно здійснити ряд певних безоплатних послуг: паркування авто, послуги Інтернету, супутникового телебачення, користування альтанкою тощо.

Плануються певні заходи щодо просування послуг на туристичний ринок: реклама в пресі (місцеві газети Хмельницького, Кам'янця-Подільського, Хотина, Чернівців), реклама через мережу Інтернет (створення власного веб-сайту), друкована реклама (плакати, листівки, буклети, календарі). Створення рекламних продуктів власними силами за мінімальні кошти. Інформація про послуги буде розміщена на безкоштовних інтернет-порталах, Instagram, власному сайті, оскільки потенційними клієнтами може стати молодь, яка є постійними відвідувачами соціальних мереж.

Фінансовий план

Для реалізації проєкту планується залучити власний капітал в обсязі 5000 грн. Вкладені кошти будуть витрачені на: придбання меблів, посуду, постільної білизни, сміттєвих контейнерів, реклами; поточні витрати: електроенергія – 550 грн.; газ – 1200 грн.; придбання побутової хімії, засобів гігієни – 500 грн.; реклама – 250 грн.

Наповненість садиби не може складатися на 100%. Приймати відпочиваючих садиба буде тільки 6 місяців. Реально можна вийти на показник 70%. За перший місяць (при розрахунку 3-5 відпочиваючих щодня), без врахування поточних витрат, цей невеличкий бізнес буде приносити родині від 6300 до 12000 грн. При цьому витрати на старті окупляться менше, ніж за 2 місяці. Плануються доходи за 6 місяців – 72000 грн.; витрати – 13800 грн.; чистий прибуток – 58200 грн, рентабельність – приблизно 80%.

Таблиця 1

№з/п	Опис послуги	Вартість послуги на 1 ос. (грн.)
1	Розміщення відпочиваючих: - кімната на 2-х осіб - кімната на 3-х осіб	Доба проживання 70-80
2	Харчування на одну особу: - сніданок - обід - вечеря	20 80 50
3	Екскурсії: - послуги гіда - екскурсія до Хотинської фортеці на човні - велосипедні прогулянки до лісу	20 50 30
4	Оренда туристичного обладнання: - прокат велосипеда - прокат човна - прокат риболовного приладдя	30 50 50
5	Додаткові послуги - сауна на дровах - користування мангалом - крита парковка для авто з відеоспостереженням - користування альтанкою - супутникове телебачення - Інтернет	безкоштовні
	Всього	450-460

Можливі загрози та фактори ризиків

Проведені дослідження та розрахунки дають змогу стверджувати, що створення зеленої садиби «Гостинний двір» в селі Брага Кам'янець-Подільського району Хмельницької області є перспективним і приваблюватиме відпочиваючих зручним місцем розташування відносно міста та історико-культурних пам'яток області, комфортними умовами проживання, низькими цінами та переліком послуг, що надаються. Щоб почати приймати відпочиваючих, не обов'язково реєструватися приватним підприємцем. Якщо кількість місць, які надаються для тимчасового проживання, не перевищує 9, а строк перебування гостей у садибі – не більше 15 днів, – реєстрація не потрібна. Щодо надання послуг з харчування, то згідно зі ст. 165 Податкового кодексу України від сплати податку звільняються доходи, отримані від продажу вирощеної власником у своїй садибі сільськогосподарської продукції, у тому числі продуктів її первинної переробки. Таким чином, оподатковується лише дохід від оренди житла або інших приміщень садиби. Якщо ж цей бізнес буде розростатися, то власники садиби зареєструються як суб'єкти підприємницької діяльності зі сплатою податку. Це надасть можливість створити робочі місця, де зможуть працювати кваліфіковані випускники закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Незважаючи на позитивні моменти, на сьогодні існує багато ризиків у цьому бізнесі. Насамперед, це відсутність нормативно-правового забезпечення з питань зеленого туризму, обмежений транспортний доступ до сільської садиби, недостатня підтримка рекламування туристичного продукту (зеленого туризму) на внутрішньому та міжнародних ринках туристичних послуг. Ймовірно, що перешкоджанню реалізації ідеї можуть бути і сезонність, і погані кліматичні умови, і збільшення комунальних платежів. Щоб знизити ризики, необхідно від початку діяльності формувати позитивний імідж садиби, вести моніторинг ринку, здійснювати постійний контроль за якістю послуг. Налагодження зворотного зв'язку від відвідувачів та проведення дій з ліквідації недоліків може звести ризики нанівець. Сприяти мінімізації ризиків може дотримання правил безпеки життєдіяльності, проведення інструктажів перед прогулянками, забезпечення охорони території.

Реалізація ідеї, проєкту

Садиба «Гостинний двір» побудована у 2010 році як дачний будинок у селі Брага з 4 спальнями, невеликим холлом, кухнею, ванною кімнатою з сауною на дровах. На території садиби є дві будівлі, які в майбутньому, завдяки успішному бізнесу, планують обладнати на кімнати для відпочиваючих. Власники приймають гостей, переважно знайомих та родичів, на декілька днів. Друзі із задоволенням рубають дрова, розпалюють мангал. Програма мінімальна: прогулянка лісом, вечірнє застілля, сауна, стрілянина з пневматичної зброї. Вранці – парне молоко від сусідської корови, яєчня тощо.

Донька власників навчається у ДНЗ «Подільський центр професійно-технічної освіти». Її майбутня професія – «Майстер готельного обслуговування; адміністратор» – спонукала родину започаткувати власний бізнес, який би приносив додаткові прибутки та став робочим місцем для дитини. Власники свою справу розцінюють як хобі: приїхали гості – надають послуги як відпочиваючим; не приїхали – займаються органічним землеробством, садівництвом. Нині відпочиваючі приносять родині 20% прибутку. Чоловік займається садівництвом, сільгоспроботами, дружина з дочкою приймають та харчують гостей. Найчастіше гості ночують і харчуються у садибі, а решту часу проводять на річці Дністер, яка протікає попри садибу. Родина планує розпочати свій бізнес у літній сезон 2021 року.

Ми переконані – сільський туризм не можна перетворювати у готельний бізнес. Від сільського туризму повинно вигравати й село. Турист приїжджає і купує у когось молочні продукти, у когось – яблука і груші або ще щось. Українське село повинно жити. Залежно від успіху, будемо планувати можливість розширення цього бізнесу.